

Biuletyn Informacyjny Gminy Nowe Miasto Lubawskie

październik 2019
bezpłatny egzemplarz

Historia Chrośla

Chrośle to wieś sołecka położona ok. 6 km na północny zachód od Nowego Miasta Lubawskiego, licząca 341 mieszkańców. Po raz pierwszy wzmiankowana w roku 1340 (Kruszeli, później Crossel), kiedy zakon krzyżacki nadał przywilej lokacyjny dla sołtysa Tilemana Freymfalda. Już w wieku XIV we wsi istniał kościół p. w. św. Wawrzyńca (do roku 1527 parafia wchodziła w skład diecezji pomezjańskiej), a parafia obejmowała także Rudę i Nowy Dwór.

TRZY KOŚCIOŁY

Pierwszy, drewniany kościół pod wezwaniem św. Wawrzyńca wzmiankowany był już w połowie XIV wieku, kiedy to wójt z Bratiana – Kuno Liebenstein – przeznaczył na utrzymanie kościoła cztery włóki. W późniejszych latach kościół spłonął. Na jego miejscu proboszcz Mikołaj pobudował nowy. Prawdopodobnie w tym kościele pochowany został Jan Działyński. Jak przekazują dokumenty, znajdowała tam się płyta nagrobna z napisem: „Jan Działyński, syn Mikołaja, wojewoda chełmiński, starosta bratiański. Umarł 1588”. Ostatni proboszcz, o imieniu Walenty, zmarł około 1600 roku, a kościół pozostał bez opieki i uległ zniszczeniu.

W roku 1612 proboszcz parafii w Skarlinie, Paweł, zbudował trzeci kościół. Materiał budowlany pochodził z rozebranego z polecenia biskupa Gębickiego kościółka św. Jerzego w Nowym Mieście Lubawskim oraz kaplicy św. Wawrzyńca. Kościół był murowany (pruski mur), kryty dachówką, niewielki i położony na wzgórzu. Na wieży znajdowały się trzy dzwony. Wyposażenie kościoła w Chroślu pochodziło z rozebranego kościółka św. Jerzego. Posadzka była z cegły a główny ołtarz przedstawiał obraz Najświętszej Marii Panny Bolesnej.

W 1616 r., decyzją bp. Kuczboskiego, kościół w Chroślu, jako filialny został przyłączony do parafii w Skarlinie, a w 1730 – decyzją bp. Kretkowskiego – do parafii w Radomnie.

W czasie kolejnych wojen został uszkodzony i ostatecznie rozebrany w 1776 roku. Proboszcz Stępowski próbował go odbudować w 1787 r., niestety udało się jedynie wybudować ściany. Po roku 1791 drewno zgniło i nie nadawało się już do użytkowania.

W czasie przynależności wsi do Rzeczypospolitej istniała w Chroślu szkoła przykościelna, której budynek został spalony w czasie wojen szwedzkich.

CMENTARZ EWANGELICKI

Przy drodze polnej wiodącej w kierunku Rudy, w połowie XIX wieku założono cmentarz ewangelicki o powierzchni 0,25 ha. Obecnie jest on nieczynny. Znajduje się na nim kilkanaście nagrobków, z których najstarszy pochodzi z 1916 roku.

KAPLICZKA

W samym centrum wsi znajduje się kapliczka przedstawiająca Jezusa w koronie, trzymającego w dłoniach jabłko i berło – insygnia władzy królewskiej. Umieszczony na niej napis głosi: „Króluj nam Chryste. 1946.” Konstrukcja to 3,5-metrowy obelisk, murowany z cegły i otynkowany, zbudowany na planie kwadratu. Postać Chrystusa ma wysokość 1,20 m. Kapliczka otoczona jest niewysokim, metalowym ogrodzeniem.

100-LETNIA SZKOŁA

Wokół owalnej ulicy, której przebiega szosa z Radomna do Nowego Dworu, znajduje się kilka wartych uwagi budynków. Zbudowana na początku XX wieku, na kamiennej podmurówce szkoła zwraca uwagę

8-osiołą fasadą. Obecnie mieszczą się w niej mieszkania prywatne.

Dożynki Gminne

Dożynki Gminne w Tylicach zakończyły kolejny rok ciężkiej pracy rolników z Gminy Nowe Miasto Lubawskie. Były nie tylko okazją do świętowania ale przede wszystkim okazją do podziękowania i wyrażenia szacunku dla osób, które swoje życie związały i poświęciły pracy na roli. To właśnie dzięki nim na naszych stołach możemy znaleźć pyszny chleb i lokalne, zdrowe produkty.

WSPANIAŁE WIĘNCE

Tradycyjnie obchody dożynkowe rozpoczęła msza święta odprawiona przez ks. Marka Lubienieckiego w kościele Św. Michała Archanioła. Stamtąd też wyruszył korowód prowadzony przez delegację sołectw wraz z przygotowanymi przez nie wspaniałymi wieńcami dożynkowymi. W tym roku do konkursu zgłoszono siedem plecionek (choć słowo „plecionka” w tym przypadku nie oddaje w pełni trudu włożonego w przygotowanie ani efektu końcowego dzieła). Niemal bezkonkurencyjny okazał się wieniec przygotowany przez sołectwo Nawra, za nim uplasowały się Jamielnik i Gwiździny.

Rolę starostów objęli Agnieszka Truszczyńska oraz Grzegorz Turulski, którzy na ręce gospodarza gminy przekazali własnoręcznie przygotowany przez starościnę bochen chleba – owoc pracy rąk ludzkich, nieodzowny symbol dożynek. Rolę chleba podkreślił również Wójt Tomasz Waruszewski, życząc wszystkim zebranym by nigdy nie zabrakło go na ich stołach.

SPOTKANIA W GOSPODARSTWACH

Jeszcze kilka dni przed dożynkami wójt gminy wizytował prężnie rozwijające się gospodarstwa. W tym roku odwiedził państwa Karolinę i Tomasza Kopańskich z Pacółtowa oraz Karolinę i Pawła Nadolskich z Tylic. Za wkład w rozwój gminnego rolnictwa, ciężką codzienną pracę, trud i poświęcenie rodziny zostali nagrodzeni podczas niedzielnej uroczystości.

DLA KAŻDEGO COŚ DOBREGO

W przygotowanie dorocznego Święta Plonów zaangażowała się cała tylicka społeczność. Przygotowane przez mieszkańców dekoracje oraz wystroje posesji były pięknym drogowskazem dla wszystkich gości podążających na uroczystości. Warto dodać, iż bardzo licznie przybyłych gości, których nie wystraszyło pochmurne niebo w to niedzielne popołudnie. Okazało się bowiem, że pogoda nie jest decydującym wyznacznikiem dobrej zabawy i mile spędzonego czasu. Duża zasługa w tym na pewno Pań z Kół Gospodyń Wiejskich z naszej gminy oraz wystawców, którzy specjalnie na tę okazję przygotowali stoiska z regionalnymi przysmakami. Czego tam nie było?! Obok tradycyjnej pajdy chleba ze smalcem i grochówki można było spróbować domowych wypieków, placków ziemniaczanych, różnych mięs

a nawet serów z mleka koziego. Jednego można być pewnym – nikt nie opuścił dożynek z pustym żołądkiem. Udało nam się tym samym pokazać, że nie jesteśmy skazani tylko na wyroby dostępne na sklepowych półkach. Zdrowa, nieprzetworzona żywność przygotowana z lokalnych produktów dostępna jest „tuż za rogiem”.

NIE ZABRAKŁO WYSTĘPÓW ARTYSTYCZNYCH

Na tylickiej scenie czas gościom umilały występy wokalne, cyrkowe oraz taneczne przygotowane przez dzieci i nauczycieli ze Społecznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Tylicach. Nie mogło oczywiście zabraknąć muzyki folkowej, a jak folklor to tylko z zespołem Sami Swoi. Na zakończenie repertuar disco zaprezentował zespół Nokaut, który, jak się okazało, ma całkiem sporą grupę fanów w Tylicach.

Wójt Tomasz Waruszewski kieruje słowa uznania do wszystkich, którzy zaangażowali się w przygotowanie i organizację tegorocznego Święta Plonów. Dziękuje również mieszkańcom gminy za tak liczną obecność. Właśnie ten fakt nadaje sensu corocznej organizacji dożynek i wynagradza wszelkie trudy i przeciwności.

Najweselsza impreza w regionie

Bratiański amfiteatr ponownie zgromadził kilkutyśięczną publiczność, co tylko potwierdza, że ta noc należy do wyjątkowych i że zdecydowanie warto tam być.

FIFARAF, KABARET ZACHODNI I OT.TO – NA JEDNEJ SCENIE

Nie ma co ukrywać – tegoroczną edycję rozpoczęliśmy z wielkim przytupem. Występujący na scenie jako pierwszy kabaret Fifarafa od razu przypadł do gustu publiczności. Ich występy co chwila przeplatane były głośnymi wybuchami śmiechu.

Jako kolejny na scenie pojawił się kabaret Zachodni. Wizyta Zygmunta Chajzera? Losowanie twojego szczęśliwego zabiegu? Ślub kościelny bez księdza? Tak zaskakujące i przekomiczne sytuacje potrafią wykreować tylko oni! Tego samego zdania byli również widzowie, którzy występ nagrodzili gromkimi brawami.

Po tych występach przyszedł czas na zmianę repertuaru. Na scenie pojawił się kabaret OT.TO, jak sądziliśmy - znany głównie nieco starszej publiczności, ponieważ bawi ją już od lat 80-tych. Jednak już po kilkunastu minutach przekonał się w jak wielkim błędzie byliśmy! Okazało się, że klasyka kabaretu nie ma wieku – wielki przebój „Wakacje” śpiewał cały amfiteatr.

„Z KOGO SIĘ ŚMIEJCIE? Z SAMYCH SIEBIE SIĘ ŚMIEJCIE.”

Tym cytatem można podsumować występ gwiazdy wieczoru **Igora Kwiatkowskiego**. Niezrównany w swej wyobraźni powołał do życia postaci, które, można śmiało powiedzieć, weszły już na stałe do kanonu kabaretowego. Wszak Mariolka jest tylko jedna! Od lat zaskakuje coraz to nowymi kreacjami, które bawią i zjedniają sobie sympatię tysięcy widzów. Tym razem jednak widzowie mogli zobaczyć skecze inspirowane obserwacjami samego Igora, pochodzącymi „z jego własnego podwórka”. Nie zabrakło oczywiście dobrej muzyki – Depeche Mode? Michael Jackson? – tylko na scenie w Brataniu.

Tradycją już jest, że naszą imprezę kończymy występem stand-upera. Artyści stand-upowi za główny cel stawiają sobie rozbawienie publiczności samym tylko monologiem, przywiązują mniejszą wagę do kwestii artystycznych (piosenek i dekoracji). Jest to o tyle trudniejsza forma wyrazu ponieważ artysta nie może wspomóc się rekwizytem lub schować za kostiumem. Krzysztof Kamyszek ze Świebodzina (tak, TEGO Świebodzina) świetnie poradził sobie z tym zadaniem.

DO ZOBACZENIA ZA ROK!

Jak podsumować V Bratiańską Noc Kabaretową? Genialni artyści, wspaniała publiczność, wyjątkowa atmosfera. Atrakcje dla dzieci, pyszne jedzenie i nagrody niespodzianki w przygotowanej specjalnie na tą okazję loterii (w tym roku wylosowani szczęśliwcy opuścili imprezę z mini wieżą stereo i przenośnym głośnikiem z mikrofonem). Ci, którzy byli będą mieli co wspominać. Ci, którzy nie byli niech żałują;) Jednak nie wszystko stracone. Już za rok kolejne spotkanie z kabaretem w Brataniu!

Drugie spotkania z folklorem

Wygląda na to, że Tylickie Spotkania z Folklorem już na dobre zagościły w repertuarze wydarzeń kulturalnych oferowanych przez Gminę Nowe Miasto Lubawskie swoim mieszkańcom. Miejsce tego mini-festiwalu nie jest przypadkowe, organizatorem bowiem jest działający od sześciu lat właśnie w Tylicach zespół Sami Swoi.

W tym roku zaproszenie organizatora przyjęło 10 zespołów: Byle Babki z Łąkorza, Anibabki z Kurzętnika, Wrzosa z Lubawy, Ziemia Michałowska z Brodnicy, Rakowianki z Rakowic, Wesołe Kumoszki ze Zbiczna, Powiślanki, Marezianki, Gosposie oraz zespół Suse z Susza. Każdy zespół zaprezentował trzy (niekiedy cztery) piosenki. Repertuar był bardzo zróżnicowany jednak przeważały utwory inspirowane folklorem z różnych stron Polski.

Jako pierwsi wystąpili gospodarze, którzy specjalnie na tę okazję przygotowali utwór dedykowany gospodarzowi gminy Nowe Miasto Lubawskie. Wójt nie krył zaskoczenia, jednak z przyjemnością towarzyszył na scenie wokalistom podczas wykonywania piosenki.

Z każdym kolejnym utworem na placu przy świetlicy wiejskiej powiększało się grono tancerzy. Nie sposób było usiedzieć w miejscu przy tak skocznych dźwiękach muzyki.

Na zakończenie wójt Tomasz Waruszewski, starosta Andrzej Ochlak, który również przyjął zaproszenie organizatorów, oraz dyrektor Gminnego Centrum Kultury w Mszanowie wręczyli wszystkim zespołom pamiątkowe tablice oraz drobne upominki. Koncert poprowadził Jarosław Roszkowski. Kolejne spotkania już za rok. Ciekawe czym tym razem zaskoczą nas organizatorzy?

Historia, o której nie możemy zapomnieć

*„Dziś idę walczyć – Mamo!
Może nie wrócę więcej,
Może mi przyjdzie polec tak samo
Jak tyle, tyle tysięcy
Poległo polskich żołnierzy
Za Wolność naszą i sprawę,
Ja w Polskę, Mamo, tak strasznie wierzę
I w świętość naszej sprawy(...)”*
J. Szczepański

1 września obchodziliśmy 80-tą rocznicę wybuchu II Wojny Światowej. Wojny, o której napisano wiele książek, nakręcono również wiele filmów – fabularnych i dokumentalnych. Historycy i naukowcy wciąż poszukują nowych faktów, próbując przybliżyć nam ten mroczny czas naszej historii. Historii, która nawet z perspektywy minionych lat jest trudna do ogarnięcia ludzką wyobraźnią i jeszcze trudniejsza do zrozumienia. To, co nam pozostało to pamięć. To nie niszczycielskie siły przyrody spowodowały tę ogromną tragedię. To „Ludzie ludziom zgotowali ten los” (Z. Nałkowska). W tym jednym zdaniu zamyka się cała groza tamtych dni...

Otwarcie SUW w Skarlinie

6 września 2019 r., w obecności przedstawicieli władz samorządowych, powiatowych i lokalnej społeczności, odbyło się uroczyste otwarcie Stacji Uzdatniania Wody w Skarlinie. Od ponad dwóch miesięcy dostarcza ona wodę do następujących miejscowości: Bagna, Gryźlin, Jamielnika, Lekart, Radomna i oczywiście Skarlina. Jest to pierwsza z trzech stacji jakie mają powstać na terenie gminy Nowe Miasto Lubawskie. Dzięki tym inwestycjom powstanie zupełnie nowy system zaopatrywania naszych mieszkańców w wodę najwyższej jakości. Potwierdzają to mieszkańcy wyżej wspomnianych miejscowości, którzy już w momencie przełączenia wodociągu zauważyli istotną różnicę zarówno w smaku, jak i wyglądzie płynącej z ich kranów wody. System ten zapewni również ciągłość dostaw oraz zminimalizuje ilość awarii. Jak wyjaśnił Janusz Sekulski – wykonawca inwestycji – stacja w Skarlinie została wyposażona w generator prądu, dzięki czemu może funkcjonować nawet w sytuacji przerwy w dostawie energii. Dodatkowo wybudowano dwa zbiorniki retencyjne o łącznej pojemności 290 metrów sześciennych, które zapewnią wodę mieszkańcom w przypadku awarii w innych źródłach.

Symboliczną wstęgę przecięli wspólnie wójt gminy Tomasz Waruszewski, prezes ZUK w Mszanowie Dawid Kołakowski, sołtys Skarlina Andrzej Godziński, radny gminy Andrzej Pieńczewski i wykonawca Janusz Sekulski. Zarówno wójt jak i prezes ZUK podziękowali mieszkańcom Skarlina za cierpliwość i wyrozumiałość podczas budowy stacji oraz za to, że we własnym zakresie wykonali połączenia na swoich posesjach.

Po poświęceniu budynku przez ks. kan. Krzysztofa Szulca zgromadzeni goście przystąpili do zwiedzania obiektu. Na pytania dotyczące funkcjonowania stacji odpowiadali wykonawca i przedstawiciel spółki komunalnej.

WIZYTÓWKA WSI

Jak przyznał Tomasz Waruszewski, inwestorzy zastosowali podwyższony standard materiałów użytych do budowy. Wartość inwestycji to ponad 4 mln złotych. Dwa miliony to kwota, jaką gmina pozyskała z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, 750 tys. zł wkładu finansowego pochodzi z budżetu gminy, natomiast pozostała kwota to środki Zakładu Usług Komunalnych Sp. z o.o w Mszanowie. Dzięki temu powstał nowoczesny, zaawansowany technologicznie obiekt. Na uwagę zasługuje również bryła budynku oraz elewacje, nawiązujące stylistycznie do architektury regionu. Znajdująca się na wjeździe do wsi stacja stała się niewątpliwie wizytówką Skarlina.

Z myślą o najmłodszych

Gmina Nowe Miasto Lubawskie to nie tylko nowe drogi, świetlice czy tak popularne ostatnio termomodernizacje. Są również inwestycje, które wiele osób może uznać za nieistotne lub ich realizacja może po prostu przejść niezauważona. Tymczasem, jest grupa mieszkańców, która prawdopodobnie nie zwróci uwagi na nowe oświetlenie stojące wzdłuż drogi ale na pewno nie przejdzie obojętnie obok nowych zabawek na placu zabaw! To właśnie z myślą o najmłodszych mieszkańcach naszej gminy od 2016 roku sukcesywnie staramy się budować i wyposażać w nowoczesne i atestowane sprzęty place zabaw. Nowoczesne place zabaw znajdują się w 15 miejscowościach. Do tej pory przeznaczaliśmy na ten cel, łącznie z pozyskanymi w ramach dofinansowania środkami zewnętrznymi, ponad pół miliona złotych! Miejsca te są nie tylko atrakcyjne wizualnie (niekiedy stanowią wizytówkę wsi) ale też poprawiają jakość spędzania wolnego czasu oraz zachęcają do zabawy na

świeżym powietrzu. Co więcej, rodzice mogą być pewni, że plac zabaw to miejsce, w którym ich dzieci mogą w ciekawy i przede wszystkim bezpieczny sposób spędzać czas na zabawie w gronie rówieśników.

Postępy prac w Gwiździnach

W pierwszym numerze Biuletynu gminnego informowaliśmy o podpisaniu umowy na realizację inwestycji „Rozbudowy Gminnego Centrum Kultury w Gwiździnach”. Umowa obejmowała wykonanie dwóch zadań polegających na odbudowie i rozbudowie Świetlicy Wiejskiej wraz z urządzeniem i uzbrojeniem terenu (tj. wykonaniu przyłączy

kanalizacyjnych, ułożeniu kostki betonowej oraz wykonaniu ogrodzenia). Termin realizacji inwestycji wyznaczono na 2 połowę listopada 2019 r. W 2 poł. października sytuacja na placu budowy pozwala sądzić, iż wykonawca wywiąże się z umowy.

Sprawdź na bieżąco co się u nas dzieje na naszym profilu na Facebooku:
www.facebook.com/gminanml

Bo rower jest zawsze OK!

W 2016 r. władze gminy Nowe Miasto Lubawskie zainicjowały wyjątkowy w regionie projekt. Postanowiły wykorzystać teren po dawnej linii kolejowej nr 251 z Tamy Brodzkiej do Ławy na budowę ścieżki rowerowej. Pomysł okazał się strzałem w dziesiątkę! W chwili obecnej, na niemal 9-kilometrowym odcinku można pokonać trasę z Łąk Bratiańskich aż do skrzyżowania z drogą z Radomna do Gryźlin, do jakże intrygująco brzmiącego wybudowania o nazwie Bagno-Szaleniec. Poza kilkoma skrzyżowaniami nie ma możliwości kontaktu rowerzystów z samochodami. O tym, jak wielką popularnością cieszy się ścieżka nie tylko wśród rowerzystów (to także raj dla rolkarzy, miłośników nordic walking i spacerowiczów) mówi specjalny licznik stojący w Bratianie. Tylko w tym roku trasa została pokonana już ponad 55 tys. razy! Smaczkowi trasie dodaje fakt, iż przebiega ona w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru Natura 2000. Wzgórza, malownicze wiosenne wylewy Drwęcy, migrujące ptaki – to tylko niektóre elementy uprzyjemniające trasę. W Bratianie, przy dworcu kolejowym z początku XX wieku, można spróbować swoich sił na plenerowej siłowni a przed Radomnem urządzić piknik pod wiatami.

KOLEJNY ODCINEK UKOŃCZONY

Właśnie tam, w niedzielne popołudnie 15 września, dokonaliśmy uroczystego otwarcia kolejnego odcinka ścieżki. Na wszystkich miłośników rowerów w umówionym miejscu spotkania czekały już m.in. panie z KGW Bratian ze swoim stoiskiem, serwujące gorącą grochówkę. Grochówka – przysmak ponadczasowy i obecny na każdej imprezie plenerowej – sprawdziła się również tym razem, bowiem mimo słonecznej pogody we znaki dawał się także dość silny i chłodny wiatr. Na dwóch grillach, obsługiwanych przez sołtysów wsi Bagno i Gryźliny oraz strażaków ochotników z jednostki w Radomnie, skwierczały soczyste, swojskie kiełbaski. Do tego pajda chleba ze smalcem i ogórkiem – czego chcieć więcej? No, może przydałby się kawałek ciasta na deser... Ciasto było, a owszem. Jednak pyszne wypieki przygotowane przez KGW Radomno rozeszły się wśród uczestników pikniku niczym ciepłe bułeczki! Sytuację uratowały słodkie gofry serwowane przez Panie z Bratiana.

Po chwilowym odpoczynku i zaspokojeniu pierwszego apetytu przyszedł czas na oficjalne otwarcie nowego odcinka ścieżki. Uroczystego przecięcia wstęgi dokonali: Wójt Gminy Nowe Miasto Lubawskie – Tomasz Waruszewski, Przewodnicząca Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego Bernadetta Hordejuk (oboje przyjechali na uroczystość na rowerach, a jakże!), Radny Gminy – Piotr Jadanowski oraz Sołtys Radomna – Edyta Bendkowski.

Gospodarz gminy podziękował licznie przybyłym miłośnikom aktywnego wypoczynku za udział w pikniku oraz wyraził nadzieję, iż w przyszłości również władze sąsiedniej gminy rozpoczną prace nad kontynuacją ścieżki. Kto wie, być może już za kilka lat będziemy mogli wybrać się na przejażdżkę z Nowego Miasta Lubawskiego do Ławy?

ŚCIEŻKA, JAKICH NIEWIELE W REGIONIE

Wartość inwestycji to 1,4 mln zł, z czego prawie 1 milion zł to kwota dofinansowania jaką pozyskaliśmy z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego. W ramach tej kwoty powstał 2,5 kilometrowy odcinek ścieżki o szerokości niemal 2,5m. Warto zauważyć, iż jest to jedna z szerszych tras w regionie i jedna z niewielu o nawierzchni asfaltowej, co jest istotne zwłaszcza dla miłośników rolek, hulajnóg i deskorolek.

Lekarty w kwiatach - rozstrzygnięcie konkursu

Nie od dziś wiadomo, że Lekarty to jedna z bardziej aktywnych wsi w naszej gminie. Wiele organizowanych przez mieszkańców przedsięwzięć cieszy się tak dużym zainteresowaniem, iż ma swoją kontynuację w kolejnych latach. Tak właśnie jest z konkursem „Lekarty w kwiatach”. Po raz drugi Lekartczanie mogli powalczyć o miano właściciela/właścicielki najpiękniejszego ogrodu i ogródka przydomowego w swojej wsi. Do rywalizacji stanęło 17 zawodniczek (ogrody to wciąż jednak domena Pań), które już od wiosny dbały o swoje obojętne po to, by pod koniec sierpnia, podczas rozstrzygnięcia, zachwycić jury.

W tym roku w kategorii Ogród zwyciężyły: Teresa Lewicka, Dorota Melkowska i Zenobia Łukaszewska. W kategorii Ogródek przydomowy: Stefania Oczkowska, Barbara Giziewska i Gertruda Makowska.

Wszystkie uczestniczki otrzymały dyplomy i drobne upominki. Na zwyciężczynie natomiast czekały nagrody ufundowane przez Gminę Nowe Miasto Lubawskie oraz firmę Agroogród. Nagrodę ufundowała również Radna z Lekart – Pani Barbara Giziewska.

Wystawę fotografii podsumowującą konkurs można było oglądać w „Galerii przy stawku”.

Złoci i Diamentowi Jubilaci

Być może wydaje się Państwu, że nie ma nic prostszego, nic bardziej banalnego i zwykłego niż trwanie w związku z osobą, którą się kocha... Tymczasem warto pamiętać, że wszystko, co jest w życiu ważne i piękne wymaga też pewnego nakładu pracy. Tak też jest z miłością. Nie ma na nią jednej recepty. Jest w niej jednak zawsze pewna magia, jakaś tajemnica. O tej magii oraz o pracy nad związkiem opowiadali nasi Jubilaci – jedenaście par, które przyjęły zaproszenie Wójta Gminy, Tomasza Waruszewskiego, aby wspólnie świętować rocznice 50- i 60-lecia zawarcia związku małżeńskiego. Siedem par obchodzących Złote Gody otrzymało Medale za Długoletnie Pożycie Małżeńskie przyznawane przez Prezydenta RP. Byli to: Teresa i Franciszek Dembscy, Aleksandra i Mieczysław Jakubowscy, Jadwiga i Jan Jarzembowscy, Elżbieta i Alojzy Kurnikowscy, Barbara i Ryszard Marchlewscy, Zofia i Bernard Lewandowscy oraz Daniela i Zygmunt Pniewscy. Wśród zaproszonych znalazły się też cztery pary, świętujące diamentowy jubileusz: Gertruda i Henryk Jędrzejewscy, Urszula i Mieczysław Kulwiccy, Krystyna i Tadeusz Marszelewscy oraz Jadwiga i Henryk Wyźlic. Wszystkim Parom jeszcze raz serdecznie gratulujemy tak pięknych jubileuszy!

Zebrania wiejskie - edycja jesienna

Od początku września w naszej gminie odbywały się zebrania wiejskie. Może się wydawać, że po wiosennych, niekiedy dość burzliwych, wiejskich spotkaniach wyborczych, jesienią „do załatwienia” pozostaną tematy lekkie, łatwe i przyjemne. Nic bardziej mylnego. Tym razem mieszkańcy musieli zdecydować o przeznaczeniu środków pieniężnych z funduszu sołectkiego, a jak wiadomo temat pieniędzy to zawsze temat drażliwy. Potrzeby zawsze są bardzo duże a środki finansowe ograniczone. Na szczęście nasi sołtysi, członkowie rad sołectkich oraz mieszkańcy wiedzą doskonale, jakie inwestycje wpłyną na poprawę jakości życia oraz na wizerunek wsi. Zdecydowana większość sołectw swoje środki postanowiła przeznaczyć na miejsca służące rekreacji oraz naprawy mienia wspólnego. W planach wydatków pojawiły się też dokumentacje projektowe dróg czy też zakup strojów dla lokalnych drużyn sportowych. Każde sołectwo określiło kwotę przeznaczoną na odbywające się cyklicznie imprezy, takie jak Dni Rodziny, Dzień Kobiet i Dzień Seniora.

Wójt Tomasz Waruszewski dziękuje wszystkim Mieszkańcom za tak liczne uczestnictwo w zebraniach. Są one wspaniałą okazją do rozmów w większym gronie, wysłuchania uwag, poznania opinii oraz pomysłów, których realizacja spowoduje, że nasza gmina będzie jeszcze piękniejsza.

W urzędzie zapłacisz kartą

Przypominamy, iż w Urzędzie Gminy Nowe Miasto Lubawskie można dokonywać opłat za pomocą terminali płatniczych. Dotyczy to zarówno opłat skarbowych jak i płatności z tytułu podatku.

W dalszym ciągu wpłat można dokonywać również przekazem pocztowym, przelewem bankowym lub w oddziale Banku Spółdzielczego, który znajduje się w budynku Urzędu Gminy, na indywidualny rachunek bankowy wskazany w decyzji. Od tego roku ratę podatku za pomocą terminali płatniczych można uiścić również u niektórych sołtysów. Dla wielu mieszkańców taka forma płatności stanowi duże udogodnienie.

Wykaz terminali płatniczych

- UG – Referat Podatków p. nr 10
- UG – Referat Inwestycji p. nr 4
- Michał Danielewski – Pacóltowo
- Ewa Leśniewska – Jamielnik
- Damian Marszelewski – Tylice
- Ireneusz Dąbrowski – Gwiżdżyny
- Ryszard Pruchniewski – Lekarty
- Edyta Gorzka – Bagno
- Roman Sienkowski – Bratian
- Krzysztof Słowik – Gryżliny
- Patrycja Tessmer-Dias - Łąki Brat
- Edyta Bendkowski – Radomno
- Andrzej Godziński – Skarlin

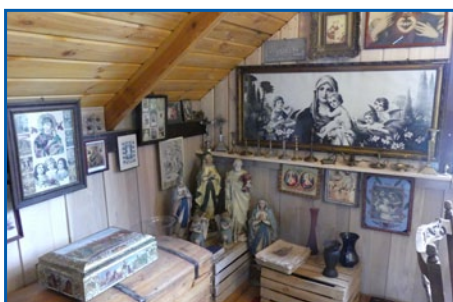
Zapraszamy do Kuźni Dziadka Jana

Do czego może doprowadzić wieloletnia pasja zbieracza zafascynowanego lokalną historią? Co więcej, zbieracza, który swoją pasją chce się podzielić z innymi? Pan Czesław z Gwiździn, wraz z małżonką, znaleźli na to sposób! Wyremontowali powojenny budynek kuźni należącej do dziadka, podzielili go na trzy pomieszczenia i tam umieścili swoje eksponaty. W ten sposób powstało miejsca, które naprawdę warto zobaczyć.

Zwiedzanie rozpoczynamy od tytułowej kuźni. Nie jest to jednak kuźnia sensu stricto. Należy tu mówić, podobnie jak przy pozostałych dwóch pomieszczeniach, bardziej o inspiracji konkretnym miejscem. Nie zmienia to jednak faktu, iż po otwarciu drewnianych wrót zostajemy niejako przytłoczeni ilością przedmiotów zgromadzonych na tej niedużej przestrzeni. Wszystkie elementy wyposażenia – imadła, kowadła, ściana obwieszona podkowami – nie pozostawiają złudzeń co do tego, czym zajmował się ich właściciel.

Po wyjściu z kuźni przechodzimy do miejsca, które z całą pewnością mogłoby posłużyć za plan zdjęciowy do niejednego filmu rozgrywającego się w latach 60-tych czy 70-tych XX wieku na polskiej wsi. W wystylizowanej kuchni znajdziemy m.in. stary piec kaflowy (zbudowany przez Pana Czesława) oraz bezdyskusyjny hit dekoracyjny czasów PRL-u – haftowane makatki z hasłami wychwalającymi załugi gospodarnej Pani Domu. Wakacje u babci na wsi? Sentymentalna podróż do czasów dzieciństwa gwarantowana!

Na koniec przenosimy się na piętro, po drodze mijając również wiele ciekawych eksponatów. W pomieszczeniu zlokalizowanym nad kuźnią i kuchnią czeka nas kolejny „efekt WOW”. Nie ma tu motywu przewodniego. Są tu nagromadzone przed-

mioty różnorakiego pochodzenia i przeznaczenia. Od starych kołowrotków przędzalnicych, włocławskiej ceramiki po dewocjonalia. Nie odnosimy jednak wrażenia chaosu. Właściciele zadbali, aby miejsce to było w miarę spójne, by zwiedzający nie miotali się pomiędzy jednym eksponatem a drugim. Można nawet przysiąść na chwilę na krześle i poczytać gazety (reprodukcje wydań z 1940 roku). Dlaczego zachęcamy do odwiedzenia Kuźni Dziadka Jana? Ponieważ jest to miejsce wyjątkowe, zrodzone z pasji i chęci dzielenia się nią z innymi. Oczywiście nie każdy odnajdzie się w „tych klimatach”. Warto jednak pojechać do Gwiździn ponieważ to miejsce to także nasza historia. Większość przedmiotów pochodzi z okolicznych miejscowości. Są to rzeczy kupione, ofiarowane przez mieszkańców lub po prostu ocalone przed wyrzuceniem.

„Kuźnia Dziadka Jana. Nasze muzeum.” Barbara i Czesław Klonowscy otwarła jest dla zwiedzających od września dwa razy w tygodniu: we wtorki i piątki w godz. 10.00-17.00.

Przypominamy, że na terenie gminy funkcjonują jeszcze dwa podobne miejsca. Zapraszamy do Izby Tradycji w Szkole Podstawowej w Radomnie oraz do biblioteki w Jamielniku gdzie działa Lokalna Izba Pamięci.

Przemocy STOP!

Pomysłodawcą I Gminnego Konkursu Plastycznego pn.: „PRZEMOCY - STOP” jest Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Mszanowie, a organizatorem Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie przy współpracy ze szkołami z terenu Gminy Nowe Miasto Lubawskie.

Celem konkursu było zainicjowanie artystycznej refleksji na temat przemocy, która bezpośrednio i pośrednio obecna jest wokół nas (dostrzeżenie problemu przemocy w otoczeniu rówieśniczym, sytuacjach rodzinnych, sąsiedzkich, szkolnych, a także w telewizji, grach komputerowych, na portalach społecznościowych, w tym cyberprzemocy).

Konkurs podzielono na 3 etapy: przygotowanie przez klasę plakatu, wybór najlepszych prac przez dyrektorów szkół, jury złożone z członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Mszanowie w dniu 26 listopada 2019 r. wyłoni zwycięskie prace.

I Gminny Konkurs Plastyczny

PRZEMOCY STOP!

Do udziału zapraszamy uczniów klas IV - VIII

Każda zgłoszona klasa przygotowuje wspólnie **1** plakat

Plakaty wykonane dowolną techniką należy złożyć do **30 października 2019 r.** do Dyrektora szkoły

UWAGA!!! Do wygrania atrakcyjne NAGRODY RZECZOWE!!!

Regulamin konkursu:

- www.mszanowo.naszops.pl
- www.gminanml.pl
- w szkołach na terenie gminy Nowe Miasto Lubawskie

Patronat honorowy:
Wójt Gminy Nowe Miasto Lubawskie

Organizatory:
Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Nowe Miasto Lubawskie
Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Mszanowie

Inauguracja roku szkolnego

2 września, w poniedziałek, we wszystkich szkołach Gminy Nowe Miasto Lubawskie, po ponad dwumiesięcznej przerwie zabrzmiał pierwszy dzwonek. Wakacje w tym roku były wyjątkowo długie, uczniowie mogli więc z nową energią rozpocząć rok szkolny 2019/2020. Dla dzieci rozpoczynających swoją przygodę z edukacją był to dzień wyjątkowy – strach przed nieznanym mieszał się z ekscytacją. Starsi uczniowie ponownie mogli spotkać się z dawno niewidzianymi przyjaciółmi. Dla wszystkich jednak rozpoczął się czas nowych obowiązków związanych z nauką.

W roku szkolnym 2019/2020 we wszystkich placówkach oświatowych naszej gminy rozpoczęło naukę 679 uczniów (w klasach: I-III – 244, w klasach IV-VIII – 435). Jest to aż 100 uczniów mniej niż w roku poprzednim.

Do oddziałów wychowania przedszkolnego uczęszcza 214 dzieci (w przedziale wiekowym 2,5 – 6 lat).

Nieodpłatna pomoc prawna

W Gminie Nowe Miasto Lubawskie można skorzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej. W tym celu należy **wcześniej umówić termin wizyty pod nr tel. 56 47 24 220 w dniach od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:30 do 14:30.**

Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej odbywa się według kolejności zgłoszeń. W wyjątkowych przypadkach dopuszcza się ustalenie innej kolejności. Nieodpłatna pomoc prawna kobiecie, która jest w ciąży udzielana jest poza kolejnością.

Dzień tygodnia	Lokalizacja punktu nieodpłatnej pomocy prawnej	Godziny funkcjonowania punktu/informacja o osobach udzielających porady	Dostęp dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich
WTOREK	Gminne Centrum Kultury Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie ul. Podleśna 1, 13-300 Mszanowo	Od 12.00 do 16.00 – Radca prawny wskazany przez Radę Okręgowej Izby Radców Prawnych w Toruniu lub osoba go zastępująca	TAK
PIĄTEK	Gminne Centrum Kultury Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie ul. Podleśna 1, 13-300 Mszanowo	Od 12.00 do 16.00 – Radca prawny na podstawie umowy z Zaborskim Towarzystwem Naukowym lub osoba go zastępująca	TAK

Nowa cykliczna impreza sportowa w Gminie NML?

Pasjonaci biegania z Grupy Radomno Biega, przy współudziale Gminy Nowe Miasto Lubawskie, postanowili zorganizować imprezę sportową, w której wzięli udział zarówno doświadczeni biegacze jak i ci, którzy dopiero rozpoczynają swoją przygodę z tą formą aktywności. Ilość zgłoszeń przerosła najśmielsze oczekiwania organizatorów. 1 września, na starcie 1 Biegu Przełajowego im. Ks. Józefa Dembieńskiego, stanęła niemal setka zawodników, nie tylko z regionu, ale i z sąsiednich województw!

Sportowcy mieli do pokonania trasę o długości 6 km. Słońce oraz wysoka temperatura nie ułatwiały im zadania. Wielu doświadczonych biegaczy już po ukończeniu biegu zauważyło, iż pomimo niedużego dystansu warunki były dość trudne. Jednak wszystkim zawodnikom udało szczęśliwie dotrzeć do mety. Co więcej, zwycięzca pokonał dystans w niespełna 24 minuty! Puchary otrzymali również: najszybsza zawodniczka i najszybszy zawodnik z Gminy NML, najstarsza zawodniczka i zawodnik oraz najszybsza zawodniczka i zawodnik z Radomna. Wspaniała organizacja oraz wyjątkowa atmosfera towarzysząca wydarzeniu pozwala przypuszczać, że również w przyszłym roku spotkamy się w Radomnie podczas drugiej edycji Biegu Przełajowego im. Ks. Józefa Dembieńskiego.

Bezpłatny biuletyn dla mieszkańców Gminy Nowe Miasto Lubawskie
Nakład: 2 500 sztuk

Urząd Gminy Nowe Miasto Lubawskie,
ul. Podleśna 1, 13-300 Mszanowo
Tel.: 56 47 26 300, Fax.: 56 472 63 05, e-mail: urząd@gminanml.pl
www.gminanml.pl, www.bip.gminanml.pl,
www.facebook.com/gminanml

Redaktor: Sabina Rezmer. Redakcja zastrzega sobie prawo wyboru do druku nadesłanych tekstów, a także ich skracania i redagowania.

Chcesz nas o czymś poinformować lub zaprosić, abyśmy zrelacjonowali Twoje wydarzenie?
Napisz: srezmer@gminanml.pl lub zadzwoń: 56 472 63 18